

Tek Çocuk Olmak

Modern Zamanın İkircikli Konusu: Tek Çocuk Olmak?

Değişen sosyo-ekonomik şartlar, büyük aile kavramının yerini alan çekirdek aile kavramı ile alışık olduğumuz aile dinamiğini oluşturan yapıları da değiştirmektedir. Çalışan ebeveynlerin, yetişememe (gerek maddi gerek manevi) kaygıları, yoğun iş temposu ailelerin tek çocuklu kalmayı tercih etmelerine neden olmaktadır. Modern zamanla birlikte, ailenin tek amacı daha mükemmel yetiştirebilecekleri bir çocuk dünyaya getirmek şeklinde yerleşmektedir. Aile için tek çocuk demek, ailenin odak noktasının tek bir yöne çevrilmesine işaret etmektedir. Peki, ebeveyn için çocuğun odak noktasında olması ne demektir?

Aileye göre;

- ★ Görece olarak, çocuğun yalnız ve sosyal ilişkilerden yoksun büyüyeceği,
- ★ Akran ilişkilerinde zorlanma yaşayacağı,
- ★ Paylaşımdan uzak, benmerkezci olacağı gibi daha birçok farklı sıfat ve kalıplarla eşleşmektedir. “Tek çocuk olma” durumu, toplum tarafından da kabul görmüş ön yargılara maruz bırakılmaktadır.

Olumsuz ön yargıların var olması neyi değiştirmektedir? Düşünce içselleştirildiği takdirde bu içselleştirme davranışa da dönüşmektedir. Psikolog Kevin Leman’a göre, "ilk

çocukların özelliklerini üçle çarptığımızda, karşınıza tek çocuğun özellikleri çıkmaktadır. Tek çocuklar ise mükemmeliyetçi olmalarıyla tanınmaktadırlar" diyor. Toplum olarak, "tek çocuk olma" durumuna yönelik birçok olumsuz yaftalamaları devam ettirmekteyiz. Ancak, unutulmamalıdır ki yetiştirilen çocuk; ailenin kültür kodlarından, çevresel faktörlerden ve çeşitli aile içi dinamiklerden beslenmektedir. Bu durum, tıpkı çalışan ebeveynlerde, çocuklarla geçirilecek "kaliteli zamanın" ne olduğu karmaşası gibidir. Nitelik mi öncelikli gelmeli yoksa nicelik mi daha önce olmalı sorunsalı paraleliğindedir.

Tek çocuklu bir aile mi yoksa kardeş(ler)in olduğu bir aile mi, sorusu özellikle ilk doğum sonrası ebeveynlerin ortak sorusu olmaktadır. Her iki durumunda kendi içinde artı ve eksileri olduğu göz ardı edilmemelidir. Bu karmaşa üzerinden gidilmesi yerine;

- ★ "Hayır" söyleminden ne kast edildiği belirgin olan,
- ★ Sınırların net ve konulan kuralların dilinin aynı olduğu,
- ★ Otoritenin ne gibi özellikler içerdiğine dair kesinlik içeren,
- ★ Sağlıklı gelişim süreci için, çocuğuna yaşına ve gelişim özelliklerine göre sorumluluklar veren ve bu sorumlulukları yerine getirebilmesi için çocuğunu motive eden yaklaşımlar temel alınmalıdır.

Anne-baba tutumları; çocuk yetiştirme tarzları, çocuğun ihmal edilip edilmemesi, ebeveynin çocuğunu kabul etmesi veya reddetmesi gibi konulara dikkat edilmesi tek çocuk mu kardeşe sahip olan çocuk mu sorusunu yanıtlayacaktır.